

[J. Oskar Andersen.]

gaar ud fra den praktiske Mellemskole, faar en Attest eller i hvert Fald noget, der kan bevidne, hvad de kan, vil Forsøget slaa fejl. Jeg tør ikke udtale mig om, hvad der skal gøres paa dette Punkt, det maa de praktiske Pædagoger bestemme; men jeg vil blot sige, at lige saa stærkt interesseret jeg er i, at vi faar den praktiske Mellemskole, lige saa tvivlende staar jeg over for, at den vil faa den Betydning, vi ønsker, hvis der ikke fastslaaes mere end det, der foreslaas her.

Det andet Punkt, jeg ønsker at berøre, er Spørgsmaalet om de nye Foranstaltninger, der skal foretages for at bringe Skolen op; jeg tænker paa Foranstaltningerne med Hensyn til Timetal og Børnetal o. s. v., alt det, der medfører Udgifterne. Her forekommer det mig, at man i for ringe Grad mærker en Hensyntagen til det, der er omtalt i Dag; at vi staar over for et dalende Børnetal i vore Skoler. Jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilalelse citere, hvad der for nogen Tid siden stod i „Kristeligt Dagblad“, optrykt efter et Vejleblad:

„Befolkningstallet i Landdistrikterne omkring Vejle er i en ligefrem katastrofal Dalen, og adskillige Steder er Elevantallet i Skolerne mere end halveret. I Stubdrup har den stærkt dalende Børnetilvækst bevirket en saa kraftig Nedgang i Antallet af Skoleelever, at der ved Indskrivningen i Aar ikke kom en eneste ny Elev. 1ste Klasse har kun en Trediedel af det Elevantal, den havde for blot en halv Snes Aar siden. I en anden Skole, der for en Snes Aar siden havde 70 Elever, er der nu kun 29. Lignende Reduceringer har fundet Sted i andre Skoler, f. Eks. i Jelling, hvor Elevantallet er dalet fra 250 til 100.“

Nu er det jo muligt, at der i denne Henseende er særlig grelle Forhold paa Vejleegnen — hvorfor, har jeg ikke Begreb om —, men vi staar jo ogsaa i Byerne over for et dalende Børneantal. Det er derfor meget betænkeligt, at Lovforslaget kun giver Regler for, hvad der skal ske, naar Børneantallet i Skolen overstiger et vist Antal — Ansættelse af Lærere, Bygning af Lokaler —, og ikke tænker paa, hvad der skal ske, naar man staar over for Reduktionen. Jeg tror, man maa regne med, at vi staar

over for en stor Nedgang i Børneantallet, og at vi derfor skal være forsigtige med Nybygninger, navnlig under Hensyn til de nuværende økonomiske Forhold for Landbruget. Ministeren har her anført, at vi har Grund til at mene, at den Udligningslov, som er paa Trapperne, vil muliggøre det for Kommunerne paa Landet at skride til visse Forbedringer, men en saadan Udligning mener jeg vil være en farlig Ting, for det vil netop kunne føre til en vis Ødselhed eller i hvert Fald Letsindighed i Retning af at begynde paa Reforme, som maaske i Løbet af et Par Aar viser sig ikke at tiltrænges.

Det tredje Punkt, jeg vil nævne, er dette, at jeg er glad ved, at man nu har opgivet det obligatoriske 8de Skoleaar. Jeg vilde imidlertid ønske, at man saa til Gengæld lagde en betydelig større Vægt — det ligger ganske vist uden for Folkeskolen, saadan som den her er defineret — paa en senere Uddannelse efter nogle Aars Forløb, altsaa efter at Børnene er kommet ud af Skolen. Af Hensyn til den store Arbejdsløshed blandt de unge vil det være af allerstørste Betydning, at vi tager praktisk fat paa at skabe en — ja, jeg vil gaa med til: obligatorisk Undervisning for de unge, som er i den Alder, hvor de har Lyst til at faa deres Kundskaber fornyet, og hvor de altsaa paa Grund af Arbejdsløshed desværre har saa god Tid til det.

Det fjerde Punkt, jeg vil berøre, hvis der er Tid til det, er det kirkelige Spørgsmaal. Jeg har allerede før berørt det, men jeg vil tilføje, at der er visse Ting, man kunde ønske optaget i Lovforslaget. Jeg anerkender i høj Grad, at Ministeren har sat Opdragelsesmomentet saa stærkt frem i Formalsparagraffen. Det var maaske at ønske, at man brugte den Form, som er brugt i Bemærkningerne til § 1, i Stedet for den Form, som Lovforslaget har. Det lægger jeg dog mindre Vægt paa. Derimod er der en anden Ting, jeg synes man nødvendigvis maa kræve, naar man ved, hvordan der administreres rundt omkring paa Skolevæsenets Omraade. Det er, at man sikrede visse Grundfag et vist Timetal; det gælder ikke blot Religionsundervisningen, med Hensyn til hvilken der paa forskellige Steder er Tendens til Indskrænkning af Timetallet, men det gælder ogsaa Dansk og Regning;